

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. R. Minnée
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Minnée,

datum 21 februari 2014
onderwerp herzien advies
nieuwe opleiding
wo bachelor
Mediastudies
Rijksuniversiteit Groningen
Groningen

Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding van de Rijksuniversiteit Groningen ten behoeve van de wo bachelor Mediastudies te Groningen. Dit advies is totstandgekomen op uw verzoek tot hertoetsing van art 13 lid 2 en art.6 sub a tijdens de bezwaarschriftprocedure.

ons kenmerk 2013/014
bijlagen advies CDHO

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit, u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

drs. N.M. Verbraak
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte mevrouw Bussemaker,

Advies

Op 7 juni 2013 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Rijksuniversiteit Groningen om de wo bachelor Mediastudies als bekostigde opleiding in Groningen te verzorgen. De commissie heeft u op 29 juli 2013 negatief geadviseerd over dit voornemen. Op 30 augustus 2013 heeft u het advies van de CDHO integraal overgenomen in uw besluit.

datum De Rijksuniversiteit Groningen heeft op 10 oktober 2013 bezwaar aangetekend tegen uw besluit. Op 10 januari 2014 heeft de Dienst Uitvoering Onderwijs een hoorzitting gehouden. Naar aanleiding van deze hoorzitting heeft u de CDHO bij

onderwerp Heroverweging
beoordeling
art. 13 lid 2 en
Art. 6 sub a
nieuwe opleiding
Rijksuniversiteit Groningen
wo bachelor
Mediastudies
Groningen

brief van 15 januari verzocht een hernieuwd advies uit te brengen over de beoordeling van de argumentatie onder artikel 13 lid 2 en artikel 6 sub a van de Beleidsregel. Daarbij hebt u verzocht de nieuwe informatie verkregen in de bezwaarfase bij de beoordeling te betrekken.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Rijksuniversiteit Groningen om Mediastudies als bekostigde wo bachelor opleiding te Groningen te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 14 oktober 2012, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u aan in de bijlage bij dit advies.

ons kenmerk
2013/014

bijlagen
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

De opleiding Mediastudies is gericht op academische vorming op het gebied van media en beoogt studenten op te leiden voor diverse mediagerelateerde beroepen. Het interdisciplinaire curriculum biedt studenten een breed overzicht van kennis, theorieën en methoden binnen het vakgebied met een focus op de sociaal-culturele en informatieve functie van media. De opleiding bestudeert mediagebruik, -inhoud en -productie op verschillende mediaplatforms in een internationale context en in een vergelijkend perspectief.

Aanvrager betoogt dat de opleiding past in het profiel van de instelling. Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in artikel 6 van de Beleidsregel.

Motivering

Naar mening van de commissie sluit de opleiding niet aan op de zwaartepunten als vastgelegd in de prestatieafspraken met de Minister. De aanvraag voldoet naar

pagina 2 van 5 mening van de commissie niet aan criterium a van Beleidsregel. Toetsing van de overige criteria is derhalve niet aan de orde.

Beoordeling art. 13 Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de opleiding Mediastudies aansluit op het zwaartepunt Sustainable Society. Het zwaartepunt Sustainable Society wordt door aanvrager omschreven als een 'wisselwerking tussen maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in hun ecologische context'. De commissie heeft op basis van de toen beschikbare informatie geconstateerd dat de opleiding media bestudeert vanuit een sociaal-culturele context, maar zich niet bezighoudt met de wijze waarop schaarse grondstoffen en fossiele energie ingezet kunnen worden voor een toekomstig aanvaardbaar welvaartsniveau.

De RUG heeft het onderzoekscluster Sustainable Society onderverdeeld in een aantal thema's: good governance, diversity, inclusion and pluralism, sustainable cooperation, quality of life, sustainable landscapes, sustainable citizenship (<http://www.rug.nl/research/sustainable-society>). Onderzoek naar media wordt onder geen enkel thema vermeld.

In bezwaar is aanvrager hier verder op in gegaan. Tijdens de hoorzitting in bezwaar is gebleken dat het begrip 'ecologische context' in bepaalde kringen anders geïnterpreteerd wordt. Mediaecologie is een bestaande discipline binnen de mediawetenschap, blijktens het bestaan van instituten (Media Ecology Association) en wetenschappelijke publicaties. Mediaecologie gaat uit van de notie dat media en communicatie een belangrijke rol spelen in het menselijk leven. Tijdens de hoorzitting heeft de RUG naar voren gebracht dat de media-ecologische benadering een rode draad is in de opleiding Mediastudies.

In haar bezwaarschrift legt aanvrager de link tussen de opleiding Mediastudies, waar mediaecologie een belangrijke rol in speelt, en het zwaartepunt Sustainable Society door te verwijzen naar de uitwerking van de profieldocumenten: "The Communication Challenge: In een duurzame samenleving zijn burgers op elkaar en de maatschappij betrokken door middel van communicatiemediën die kunnen verschillen tussen maatschappijen en periodes. Media en massacommunicatie spelen in huidige en toekomstige samenlevingen een steeds fundamenteelere rol."

De commissie is van oordeel dat aanvrager, door de aanvullende informatie die in bezwaar is geleverd, heeft aangetoond dat de opleiding Mediastudies wordt gekenmerkt door een media-ecologische benadering. De commissie vindt echter dat de opleiding onvoldoende aansluit op het zwaartepunt Sustainable Society. Het begrip Sustainability, duurzaamheid, heeft een enorme reikwijdte. De commissie is van mening dat een claim op een dergelijk thema onmiskenbaar uit de opleidingsnaam en het curriculum moet blijken. Indien een mediagerelateerde opleiding zich met het thema duurzaamheid wil profileren, ook ten aanzien van het landelijk bestaande aanbod aan mediaopleidingen, dan dient de relatie tot duurzaamheid onderdeel van de opleiding te zijn en ligt het voor de hand dit eveneens tot uitdrukking te brengen in de naam van de opleiding.

De commissie heeft op basis van de opleidingsnaam en het curriculum geconstateerd dat dit niet het geval is. In de naam van de opleiding is de inhoud van het zwaartepunt niet terug te vinden. In het curriculum van de opleiding wordt aandacht besteed aan de rol van media in de maatschappij, maar komt het aspect 'sustainable', in de breedste zin van het woord, niet expliciet aan de orde. Uit de

pagina 3 van 5 prestatieafspraken van aanvrager is niet gebleken dat de bestaande masteropleiding Mediastudies, die studenten van deze bachelor als vervolgopleiding zouden kunnen kiezen, verbonden is aan het zwaartepunt Sustainable Society. Naar mening van de commissie ontbreekt deze koppeling terecht aangezien de studenten worden opgeleid voor algemene pr-, communicatie- en journalistieke functies, dus niet specifiek gericht op duurzaamheid.

De commissie concludeert dat de voorgenomen bacheloropleiding Mediastudies een breed en algemeen karakter heeft. De opleiding is te weinig specifiek op duurzaamheid gericht om te kunnen oordelen dat deze aansluit op het zwaartepunt Sustainable Society. Het voornemen voldoet niet aan het criterium in artikel 13 lid 2 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a art. 6 Beleidsregel

De commissie heeft geconstateerd dat er nog geen wo bachelor Mediastudies in het Croho is opgenomen. Aanvrager stelt dat de opleiding Mediastudies noodzakelijk is en dat de inhoud van deze opleiding niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande onderwijsaanbod. Ter beoordeling van de stelling dat deze opleiding noodzakelijk is, heeft de commissie een vergelijking gemaakt met het landelijk bestaande onderwijsaanbod op mediacommunicatie gebied. De commissie heeft vastgesteld dat de bestudering van media plaatsvindt binnen een aantal bacheloropleidingen (Communication and Media van de Erasmus Universiteit Rotterdam, Media en Cultuur van de UvA, Theater- film- en televisiewetenschappen van de UU en Cultuurwetenschappen van Maastricht University) en binnen een aantal minoren (Cultuur, Communicatie en Mediastudies van de Universiteit Utrecht, Journalistiek en Nieuwe Media van de Universiteit Leiden, Media and Journalism Studies van de RUG). Er bestaat dus onderwijsaanbod, in diverse vormen, gericht op de sociaal- of cultuurwetenschappelijke bestudering van media. De vraag is of de gewenste opleiding Mediastudies noodzakelijk is ter aanvulling van dit bestaande aanbod.

De commissie overweegt dat deze bachelor niet noodzakelijk is als vooropleiding voor de bestaande wo master Mediastudies. Wo bacheloropleidingen op het gebied van Taalstudies, Cultuurstudies, Media- en cultuurstudies, Geschiedenis, Sociale Wetenschappen en Liberal Arts & Sciences bieden al toegang tot de master Mediastudies. Bovendien is het beroepsperspectief voor afgestudeerden Mediastudies vergelijkbaar met dat van afgestudeerden van verwante opleidingen zoals Communication and Media en Media en Cultuur.

De commissie heeft in haar vorige advies gesuggereerd dat aanvrager de opleidingsinhoud aan kan bieden binnen haar bestaande wo bachelor Communicatie- en Informatiewetenschappen (CIW). Aanvrager heeft in bezwaar kenbaar gemaakt dat dit niet mogelijk is omdat CIW uitgaat van een taalkundige benadering terwijl de opleiding Mediastudies sociaalwetenschappelijk van aard is. De commissie wil in dit tweede advies benadrukken dat deze suggestie bedoeld is om duidelijk te maken dat de opleidingsinhoud van Mediastudies niet per se in de vorm van een gehele nieuwe opleiding aangeboden hoeft te worden, maar wellicht ondergebracht kan worden binnen bestaande opleidingen. Dat kunnen opleidingen zijn van aanvrager zelf, zoals Communicatie- en informatiewetenschappen of Kunst, Cultuur en Media, maar ook mediagerelateerde opleidingen van andere universiteiten. De vergelijking die de commissie in het eerste advies heeft gemaakt

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 5 met de opleiding van de EUR moet ook in dit licht gezien worden. Als aanvrager de inhoud van de opleiding Mediastudies niet in een van haar bestaande opleidingen kan/wil onderbrengen, kunnen studenten die geïnteresseerd zijn in vraagstukken rondom media uitwijken naar een van de andere universiteiten die sterk verwante opleidingen aanbieden, zoals de Erasmus Universiteit en de Universiteit van Amsterdam.

De commissie concludeert dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de opleiding Mediastudies dermate afwijkt van het landelijk bestaande aanbod, dat het noodzakelijk is om het onderwijsaanbod op media- en communicatiegebied uit te breiden met deze nieuwe Croholicentie.

Nu het voornemen niet voldoet aan criterium a van artikel 6 van de Beleidsregel is toetsing aan de overige criteria niet langer relevant.
Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De voorzitter van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 14 oktober 2012 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan criteria a, b en c in artikel 6 van de Beleidsregel. Indien de opleiding niet past in het profiel van de instelling moet de opleiding bovendien voldoen aan de aanvullende criteria in artikel 13 lid 1 sub a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding.

Indien de voorgenomen opleiding niet past in het profiel van de instelling¹ dient het instellingsbestuur aan te tonen dat is voldaan aan de criteria in artikel 13 lid 1 sub a en b. Volgens de criteria a en b dient de instelling aan te tonen dat werkgevers op landelijk of brancheniveau behoefte hebben aan deze opleiding en dat er geen andere instelling met een meer passend profiel in staat is deze opleiding te verzorgen.

---

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.